

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

se se adreseze Administrației tipografiei arhidieceșane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

se se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de două-ori 24 fil., — de trei-ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Ființa principiului de naționalitate.

I.

În secolul 19 s'a scris o literatură întreagă despre semnele caracteristice ale naționalității, despre măsura îndreptăririi niziunilor naționale, scurt, despre principiul naționalității. În general se admite, că principiul naționalității e o idee modernă politică. De fapt nu se pot arăta ca existente pretenziuni și lupte naționale, în înțelesul celor noastre, nici în evul vechiu, nici în evul mediu, și nici în evul nou înainte de revoluțiunea franceză.

Cu privire la semnele considerate de caracteristice pentru existența unei naționalități părerile cam coincid astăzi. Se numește naționalitate poporul, care locuiește pe un teritor comun, vorbește aceeași limbă, a ajuns la conștiința comunității sale naționale și urmărește un ideal comun politic-cultural. Semnul distinctiv al naționalității, care îi acordă totodată o importanță mare politică, după cum a stabilit întâiu corect școala italiană, Vico, Mancini, Mamiani, și alții, aprobată tot mai mult de atunci încolo, e deci conștiința națională. Aceasta e *cogito ergo sum* a naționalității, o unitate morală purtată de un gând comun!

„Ordinea dublă a condițiilor naturale și istorice, — spune Mancini, — comunitatea teritoriului, originea și limba, încă nu sunt suficiente, pentru a forma o naționalitate, așa cum o înțelegem noi. Elementele acestea formează materia nemiscătoare, însă cu putere de viață, în care n'a fost suflat încă duhul vieții. Acest principiu de viață deci, această perfecționare a existenței naționalității, acest început al văditei existențe e conștiința naționalității.”

Aceeași părere o aflăm mai târziu și la Marco Minghetti, care zice: „Se poate spune, că naționalitatea e persoana civilă a unui popor, și că se

manifestă când poporul a ajuns la conștiință.”

Popoarele ajunse la conștiință națională ridică însă pretenziuni. Ideile libertății și ale egalității din revoluția franceză s'au referit la început aproape numai la indivizi. Dar în curând au fost extinse și asupra grupărilor sociale. După libertatea și egalitatea civilă a urmat proclamarea libertății religioase, și egalitatea pe sama diferitelor confesiuni, cu eliberarea iobagilor din cătușele feudalismului. În urma diferențierii ulterioare naturale a acestor idei generale de libertate și egalitate, s'a format în mod tot mai clar principiul de naționalitate. Dacă unele din popoare au putut să înlocuiască absolutismul monarhic cu puterea lor proprie și cu propria lor dispunere de sine, de ce să nu aibă alte popoare dreptul să se scuture de absolutismul de rasă al vre-unui popor care le ține sub tutorat?...

Luptele polone pentru libertate, ales cele din revoluția polonă dela 1830, au promovat ațâțarea însuflețirii naționale în o măsură oarecare. Dar influența împărțirii Poloniei asupra nașterii ideii naționale se exagerează de regulă prea tare. Adevărul pare a-l fi nimerit domnul Delbrück, care spune că poporul polon s'a opus foarte slab descompunerii corpului său de stat prin împărțirea între cele trei puteri, Rusia, Austria și Prusia.

„Rescălarea în momentul ultim, cu Kosciuszko în frunte, a fost slabă și nici nu poate fi asemănată cu cea din Prusia dela 1813, ori cu desperata apărare a Prusiei în războiul de șapte ani. Abia în secolul nostru s'a născut un sentiment național polon. După cum se vede deci, în urma presiunii unei domnii străine”, — zice Delbrück.

Dar de altă parte, cum bine se știe, sentimentul național a fost puternic ațâțat cu mult mai înainte, prin influențarea franceză în Germania sub Frideric II. și prin reacțiunea ce a urmat în contra îngâmfării franceze și în contra prepotenței franceze. Chiar

și niziunile de germanizare de sub împăratul Iosif II. au dat impuls puternic nașterii principiului de naționalitate, căci au deșteptat conștiința națională la popoarele amenințate în existența lor, întâiu la Maghiari. Mișcarea pentru separarea națională s'a deslănțuit apoi în mod puternic și în urma luptei statelor unite din America-de-nord pentru independența lor.

E deci o denaturare tendențioasă când se accentuează în continuu din anumite părți în timpul din urmă, că chestia naționalităților e o vană înșelătorie, și că n'are nici un drept de existență, pentrucă e numai o chestie de pâne pentru singuratici agitatori, al căror interes de viață cere, ca chestiile naționale să fie inventate și sgândărate, ca țărănimea să fie ațâțată și prostită, etc. Concluzia finală a acestei înțelepciuni speculative era prielnică numai anumitelor niziune de asimilare, și era aceea, ca statul polinațional să se prefacă în Saturn și să-și conzume propriile popoare, ori apoi să le prefacă în alt popor, favorizat.

Chiar și siluitoarea sociologie s'a ocupat cu principiul de naționalitate și a făcut asupra lui adânci observațiuni, cu toate că în cele din urmă vorba e numai de un rezultat cultural, eșit din anumite împrejurări: un popor asuprit de altul ajunge prin cultură progresivă la conștiința soiului său individual-etnic, și vrea să desvolute viața națională-politică și națională-culturală. În scopul acesta, de sine înțeles, că are trebuință de instituțiuni naționale de stat. Principiul acesta stă deci în cea mai strânsă legătură cu dezvoltarea culturală generală.

Conflictul greco-român.

Se știe, că raporturile dintre România și Grecia sunt foarte încordate, în urma faptului, că bandele grecești, cari au răpit averi și vieți românești în Macedonia, au fost sprijinite pe sub mână de cercurile oficiale grecești;

mai ales însă în urma faptului, că Grecia se împotrivesc realizării dorințelor Aromânilor din Macedonia, de a-și vedea introdusă limba lor națională în școală și biserică.

Se vorbește mai zilele trecute, că tratările de pace între guvernul românesc și cel grecesc ar fi fost întrerupte; iar guvernul românesc a desmintit știrea în acel înțeles, că pentru a putea fi întrerupte tratările de pace, trebuiau să fie începute, dar încă n'au fost nici începute. Va să zică, raporturile rămân încordate, ca și mai înainte!

Acum însă, că regele George al Greciei se află la Viena, și a avut aci lungă întrevvedere, nu numai cu Maiestatea Sa, Domnitorul nostru, ci și cu ministrul nostru comun de externe, cu contele Goluchovski, se vorbește de nou despre apropiata aplanare a conflictului greco-român, aplanare care se va face în urma intervenției Monarhului nostru.

Regele George ar fi foarte aplicat spre pace, și ar fi declarat, că e gata să meargă până la ultima extremitate, numai pentruca conflictul să se înlăture cât mai curând. Ceeace înseamnă, că Grecia e convinsă, că din conflictul născut între ea și România, nu statul român are să tragă pierderea, și mai e convinsă, că dreptatea e pe partea României, pe care trebuie să o sprijinească și celelalte puteri europene, toate.

Pusă odată pe acest punct de vedere politica grecească, conflictul e ușor de aplanat, mai ales că el nu s'a născut din vr-un interes direct al Greciei, interes ce l-ar avea în Macedonia, pentrucă conaționalii ei din Macedonia nu sunt scurtați întru nimica în drepturile lor prin aceea, că Aromânii nu mai ascultă slujba dumnezeiască în grecește în bisericile susținute de ei, ci s'a născut din dorul de *cucerire* națională, pe un teren, pe care Grecia nu poate străbate, pentrucă terenul e apărat de România, cu consentimentul și aprobarea guvernului turcesc.

Că din parte grecească s'a ajuns la convingerea, că aplanarea conflic-

FOIȘOARĂ.

Despre mișcarea literară românească în anii 1902 și 1903.

De Dr. Sextil Pușcariu.
(Fine).

Scriitori negrupați. Despre scriitorii, cari au provocat avântul din anii nouăzeci, puțin de zis. Despre A. Vlahuță va fi vorba în darea de seamă viitoare. Institutul de editură Sococ din București a început o ediție nouă a operelor complete de B. Stefanescu-Delavrancea, și astfel a prilejit maestrului nulei psihologice în literatura română, de care s'a desfăcut așa de timpuriu, o prelucrare a povestirilor sale scrise mai la început, care însă se mărginește numai la limbă și la stil. Primele două volume, apărute în 1903: „Hagi Tudose” și „Între vis și viață”, cuprind evenimentele literare cele mai din urmă și mai mature ale lui Delavrancea.

Narațiunea istorică a lui Slavici: „Din bătrâni”, îmi pare greșită în chiar concepția ei. Slavici ne duce pe coasta Carpaților, în veacul al VI-lea, și ne zugrăvește viața Românilor pe vremea năvălirilor bar-

bare și contactul cu Slavii. E evident că totul se bazează curat numai pe fantazie, pentrucă informația noastră cu privire la timpul acesta din istoria românească se reduce la nimic. Aceasta nu ne-ar fi jicnit, dacă autorul ar fi folosit întâmplările istorice ca pretext, ca astfel să poată pune în lumină eroii și caracterele lor. Nu acesta a fost însă gândul lui Slavici, și el evită aproape consecvent analiza psihologică de către acțiunea provoacă conflicte în sufletele eroilor săi. Atenția sa s'a îndreptat numai asupra evenimentelor istorice, pe cari le numește în prefață „adevărate”; în descriere este așa de precis, încât cititorul povestirii sale îl poate urmări aproape numai cu harta în mână. Lipsa de probabilitate și anacronizmele, cari se găsesc aci, ne jionesc, — amintesc numai împrejurarea, că Românii au aproape cu toții nume de origine slavă, înainte de contactul cu Slavii, — și regretăm că autorul, care s'a dovedit așa cunosător bun al sufletului omenesc în nulele sale din popor și în romanele sale de mai înainte, de data aceasta s'a arătat numai maestru în arta de a povesti, nu și psiholog, deși a avut ocazie de atâteaori. Promisia făcută în prefață că

va lucra mai departe în genul acesta, nu va umplea pe mulți de bucurie.

Pentru a fi complet pomenesc „Momentele” lui I. L. Caragiale, apărute în 1901, o colecție a schițelor sale măestre, cari cuprind toate calitățile marelui scriitor.

Neobositul G. Coșbuc ne-a surprins cu un nou volum de poezii: „Ziarul unui perde vară”. Dela cetirea primei poezii vedem clar, că avem de lucru cu un poet de un talent neobicit, și impresia aceasta rămâne neschimbată până la versul cel din urmă. Totuși dupăce cunoaștem cele două mari evenimente în literatura românească: „Balade și idile” și „Fire de tort”, trebuie să mărturisim, că față de acestea „Ziarul unui perde vară” nu arată nici un progres. Cauza e clară și s'a accentuat de mai multeori. Coșbuc a fost zmul din mediul care îi convenia, el, feciorul de țăran care cunoștea așa de temeinic viața dela țară și psihologia țăranului român și a descoperit în ele atâtea lucruri frumoase și sublime, încât i-au inspirat versuri magistrale, el s'a simțit străin în vălmășagul capitalei, unde a fost osândit să trăiască; talentul său poetic, ajuns la maturitate într-o tinerețe timpurie, se pare că s'a sleit acum la vârsta de bărbat. Cu toate ace-

stea trebuie să lăudăm perfecția artistică a versurilor sale, în cari izbucnește iocolor iarăși puterea sa extraordinară, dar peste tot se vede în poeziile sale o anumită oboseală, aproape toate sunt prea lungi și celor mai multe le lipsește ceea ce făcuse farmecul versurilor sale de mai înainte: sinceritatea tonului, inspirația directă, tremurul unei inimi simpatizătoare, care acum e înlocuit aproape totdeauna numai prin cugetare. Se simțeste că împrejurările, lumea externă în care trăiește, nu-l pot inspira, și crearea, care rezultă continuu numai din internul său, fără a fi provocată și de cauze externe, imprimă plăzmuirilor sale peceata unei oboseli.

Septogenarul Nicu Gane, a cărui importanță pentru literatura românească de obicei se prețuește prea puțin, după mulți ani de tăcere își povestește în „Zile trăite” amintirile din viață. Ne trec pe dinaintea ochilor întâmplările cele mai însemnate din istoria română mai nouă, pentrucă Gane a trăit într'un timp de agitație și a luat parte aproape la toate evenimentele, cari au fost bogate în urmări pentru formarea regatului de astăzi, întâlnim aproape toate numele celor cari au un loc de cinste în literatura românească,

tului e o necesitate urgentă, este a se atribui, credem noi, faptului, că la Viena să cunoaște foarte bine politica și intențiunile regelui Carol al României cel mai puternic și credincios susținător al politicii triplei alianțe în Balcani, și totodată susținătorul păcii și al ordinii în această parte a Europei.

Sigur, că cu ocaziunea vizitei pe care o va face în curând regele Carol la Viena, trecând pe acolo în străinătate, Majestatea Sa, Domnitorul nostru și ministrul comun de externe, contele Goluchowski, vor continua să facă pe mijlocitorii în chestia conflictului greco-român, și credem că cu bun succes, pentru că Regele Carol nici nu va pretinde ca Grecia să meargă până la „ultima extremitate” cu concesiunile, ci se va mulțumi și numai cu garanțiile necesare, că procedările bandelor grecești în Macedonia nu vor mai fi, nici sprijinite, nici tolerate din partea Greciei, ci din contră, urmărite și pedepsite; iar Aromânii li-se va lăsa în voie liberă introducerea limbei lor naționale în biserică, așa cum pretinde dreptul și dreptatea. E atât de ușor să legi pace, când dai fiecăruia aceea ce i compete și ce nu e cu dreptul să i-se iee!

Votul universal în Austria

În săptămâna trecută s'a început în parlamentul Austriei discuția asupra noului proiect de lege electoral înaintat de ministrul prezident Gautsch. Introducerea votului universal în Austria nu întâmpină din toate părțile o primire binevoitoare. Contrarii acestei inovații necutezând să păsească pe față în potriua ei se leagă de proiect zicând că nu e bun, pentru că nu corăzunde întru toate principiului egalei îndreptățiri. S'au insinuat până acum 200 deputați la cuvânt. Regulamentul intern al dietei însă permite numai la 40 să-și ridice glasul. Guvernul a pornit din acel punct de vedere, ca să mulțumească naționalitățile. Se vede însă că unele din acestea tot sunt nedreptățite, pentru că mai cer câteva mandate.

Întâiu a vorbit ministrul de interne Bylandt-Rheit, care espune pe larg proiectul și îndeamnă pe deputații nemți, cari și-au manifestat temerea, că îi vor copleși naționalitățile, să nu ducă nici o grije, pentru că proiectul e așa construit, încât puterea elementului german nu se va clătina.

Deputații Grohmayr și Schwegel exprimă punctul de vedere al partidului catolic, care zice că primește votul univer-

sal, dar nu cu egală îndreptățire pentru toți, pentru că aceasta ar eschide dela influința în politică clasa bogatilor.

Au mai vorbit apoi alții și alții, (mai pe larg social-democratul Dr. Adler în favorul proiectului guvernului) între cari și deputatul Bucovinei Dr. Onciul, care a cerut să rămână pentru Românii bucovineni 5 mandate asigurate, ca până aci, iar nu 4, conform proiectului guvernului.

Nemulțămirea față de proiectul de lege al guvernului se naște tocmai de aci, că unele naționalități primesc mandate prea puține. Guvernul însă a început tratări cu ele, punându-le în vedere înmulțirea mandatelor. E vorba, ca în loc de 455, să fie trecuți în lege 475 de deputați, în pârșinduse aceste nouă 20 de mandate între naționalitățile nemulțămite.

De Mercuri până Sâmbătă a fost purtată discuția în reichsrat asupra proiectului de lege despre reforma electorală, și probabil că va ține și săptămâna aceasta întreagă. Astăzi reichsrathul nu ține ședință. Proxima ședință se va ține mâine Marți.

Din tractul Agnita.

— 7 Martie n.

Ori ce acțiune ce se săvârșește pentru binele public, e bine să se pună în sfesnic, ca să lumineze tuturor și să nu rămână sub obroc. Toate lucrările bune arătate lumii, nu numai că produc un sentiment de plăcere, dar dau anză și la imitațiuni și secundări.

Acțiunile noastre, nu ca particulari, ci ca societăți, trebuie să aibă nimbul binelui public. Celce are, zice scriptura, să dea și celui ce n'are. Ai avere, împrumută pe celce nu are, ai cunoștințe, învață pe celce nu le are, ai inimă bună arat-o și aceluia pe care soartea nu l'a învrednicit a cunoaște în ce constă inima bună.

Postulatul scripturei e: să faci tot posibilul pentru binele deaproapelui tău. Fericit omul care posedă cunoștințe, are inimă bună și mai posedă și avere, necesitatea vieții pământene. Spre a nu fi lung în introducere, revin la obiect. În primăvara anului trecut, s'a reconstituit despărțământul Agnita al Asociațiunii pentru literatura română, și cultura poporului român. În fruntea acestui despărțământ s'a ales ca director domnul Nicolae Petra Petrescu, director de bancă în Fofeldea. Dânsul dela data reconstituției, s'a pus cu bunăvoință puterile în serviciul înaintării acestui despărțământ.

Va zice cineva să arăt fapte ce probează o activitate mănoasă. Conziderând însă, cât de greu ne mișcăm noi în direcția aceasta, cred a fi de ajuns să spun,

că acest Domn de care am stat aproape, i-am văzut intențiile, i-am cunoscut bunăvoința și râvna de a face ceva bun pentru poporul din acest despărțământ, — și-a pus toate puterile sale în serviciul poporului din acest ținut, ceea ce s'a văzut în ședințele comitetului despărțământului, la întrunirea din Alțina și Ilimbav.

Spre a ajunge la ceva progres în direcția culturală a poporului s'a exprimat dorința către conducătorii poporului, ca petrecerile ce să aranjează să se facă totdeauna cu cugetul, ca din venitul curat, să se procure pentru popor cărți, pe cari să le cetească în timpul liber, prin ce să feresc de petrecerile prin crășmă și de jocul în cărți. După această idee s'a aranjat petrecerea teatrală din Ilimbav — despre care a luat notiță, jurnalul nostru „Telegraful Român”, și în comuna Fofeldea în seara zilei lăsatului de carne.

După cât am cunoștința despre rezultatul material dela petrecerea din Ilimbav, s'ar fi procurat pentru poporul de acolo preste 20 de cărți de diferit cuprins. Cât despre rezultatul material din Fofeldea nu-mi este cunoscut. Rezultatul moral însă a fost deplin satisfăcător, având role în executarea programei domnul învățătoriu Bânda, domnul Maniu cassar de bancă, domnișoara N. N. din Noerich, soția domnului Maniu, doi economi din loc, și câteva fete. Publicul din prejur a fost binisor reprezentat la această producțiune teatrală. —

Iată dară pentru ce am zis, că Domnul N. P. Petrescu și-a pus și-și pune puterile sale în serviciul poporului. Deși n'are trebuia de laudele mele căci dânsul e cunoscut prea bine de inteligența noastră, totuși ca un tribut pentru serviciile sale, mă simt datoriu a arăta publicului român cum se poate pune cineva cu toate puterile în serviciul cauzei sfinte pentru noi. Ceea ce trecutul n'a putut organiza și produce, sperăm că viitorul va întregi și va astupă golul rămas. Cu atât mai vărtos, că și tractul își va căpăta în curând pe șeful său, de care să leagă multe speranțe. Să nu uităm, că la toate se cere bunăvoință de a lucra, încredere pusă în conducătorii și înțelegere frățască între toți factorii conlucrători. Să ne mai însuflețim și pentru idealuri, cari ne câștigă renume, căci materialul numai pentru sine, să îngroapă deodată cu noi. Așa dară să imitam pe cei cu râvnă, ca să dăm dovadă, că nu vegetăm, ci trăim cu adevărat.

Ioan Alexandru
preot.

Din contră, „Făt-Frumos în grădina sf. Vineri” de C. Berariu se poate numi cea dintâi încercare izbutită în feeria română, care-și ia subiectul din bazmele poporului. — „Cele din urmă” și „Printre picături” de Radu Rosetti cuprind versuri și povestiri scrise foarte în grabă, cărora le lipsește tot ce le-ar putea face — în genere — să fie cetite și e mirare, că autorul lor a fost un moment cel mai cetit între scriitorii români. — „Fecioara 'n alb” de St. Petică este un volum de poezii, cari înseamnă un început bun. Din nefericire autorul lor, încă tânăr, a fost răpit de moarte. — Aceeași soartă tristă a ajuns pe alți trei scriitori tineri, cari n'au promis mai puțin: pe poetul Iuliu Săvescu și pe prozatorul D. Manolache și pe Prasin („Calea robilor”, roman).

Gh. Tutoveanu se introduce nu se poate mai bine în literatura românească cu volumul său de poezii „Albastru”. Lirica lui Tutoveanu este ușoară; el nimereste totdeauna tonul cel adevărat și află imagini nouă și expresive, cari dau versurilor sale vioiciune și putere de viață. — Romanele lui I. Adam: „Rătăcire” și „Sybaris” mi-au fost cunoscute foarte târziu, și astfel despre ele va putea fi vorba numai în cea mai apropiată dare de seamă.

Trad. de I. P.

Revistă esternă.

Căderea guvernului francez. Abia a pus noul prezident Fallières mâna pe frânele Franciei și s'au și ridicat nouri de griji pe orizontul stăpânirii lui. Războiul cultural pornit de Waldeck Rousseau și continuat de urmașii săi Combes și acum Rouvier a ajuns în timpul din urmă să reclame sânge și moarte de om. Legea despre despărțirea bisericii de stat dispune luarea la inventar a tuturor bisericilor din țară, iar executarea dispoziției acesteia a întâmpinat împotrivire colosală din partea poporului francez, care ține încă cu tărie la credința și biserica sa. Astfel în cele mai multe locuri au putut intra numai cu forța în biserici, ba în unele comune au întrebuițat jandarmii armele, cauzând măceluri adevărate. Aceste volnicii au ajuns obiect de discuție în ședința din 8 Martie a parlamentului francez. Deputatul Plichon ajutat de Lasies și alții interpelează pe ministrul-prezident în cauza vărsării de sânge și cer ca deocamdată să se amâne inventarizarea până se va liniști poporul. Prezidentul Rouvier declară însă, că nu-i înclinat să o facă, ci e decis să ducă munca începută până la sfârșit. La aceste deputatul guvernamental Peret propune vot de încredere guvernului, în mijlocul celor mai verșunate proteste ale clericalilor. Se pune la vot și spre mirarea tuturor propunerea lui Peret cade cu o majoritate de 33 votari. Ministrul-prezident Rouvier numai decât a părăsit sala de ședință însoțit de ceilalți miniștri și a înaintat lui Fallières abdicarea întregului cabinet.

Căderea cabinetului francez a făcut impresie rea în străinătate cu deosebire în Anglia, pentru că tocmai în timpul acesta, când Francia e încurcată cu chestiunea din Marocco, ar avea lipsă de pace la sine acasă.

Fallières a primit mai mulți diplomați cu cari s'a sfătuit asupra crizei neașteptate. Se vorbește, că va ajunge la stăpânire un guvern radical.

Criză în Sârbia. E știut, că de câțva timp decurg pertractări între Austro-Ungaria și Sârbia, cu privire la convenția comercială. În timpul din urmă se pare, că amândouă părțile vor ajunge la deplină înțelegere. Austro-Ungaria a pus însă condiții grele de învoială Sârbiei, iar guvernul sârbesc acasă la sine mai avea să lupte și cu o opoziție înverșunată, care nu voia să accepte aceste condiții și de multe ori făcea imposibile ședințele scupcinei. Faptul acesta a cauzat abdicarea guvernului. În ședința de Joi a făcut ministrul-prezident Stoianovici următoarea declarație: „Aduc la cunoștință scupcinei, că guvernul și-a înaintat astăzi abdicarea. Căuză este faptul, că deoarece condițiile Austriei referitoare la provizoriu sunt foarte grele, iar pe de altă parte opoziția continuă cu obstrucția, guvernul nu poate lua asupra sa răspunderea pentru urmări. De aceea guvernul abdice și rog scupcina să-și amâne ședințele până la constituirea noului guvern.”

Regele a primit dimisia guvernului și a chemat la sfat pe conducătorii tuturor partidelor, precum și pe alți politicieni, între cari și pe conzuli Vucici dela Viena și Milovanovici dela Roma. Semnele arată, că această criză nu se va isprăvi curând.

Chestiuni învățătoresți.

Bibliotecile și fondurile fostelor renniuni din Arhidieceza gr. or. a Transilvaniei.

Stimate dle Redactor! În mai multe rânduri mi-s'a dat plăcută ocaziune de a mă convinge despre ospitalitatea ce o dovedești, dând loc în coloanele ziariului „Telegraful Român” și chestiunilor învățătoresți de un interes general. În firma speranță că și mie îmi veți acorda ospitalitatea dvoastră, îmi iau voe a suleva în în cele următoare o chestiune de un deosebit interes pentru învățătorii gr. or. din Arhidieceza Transilvaniei.

Este știut, că învățătorii dela școalele confesionale gr. or. din arhidieceza Transilvaniei, până mai acum 8-9 ani erau constituiți în reuniuni învățătoresști. Atunci cerându-se dela guvern subșterne-

și cari sunt puși în lumină din direcții adesea cu totulul tot nouă, încât cartea aceasta n'are numai o valoare literară, ci servește și ca izvor bogat pentru istoricul literar. Totul e scris acolo atât de simplu, atât de nemeșugit, ici-colea cu humor adevărat și judecat totdeauna drept și cinstit! — *Djuvara* publică în 1902 poeziile poetului Th. Șerbănescu, care aminteste pe Bolintineanu, și cu greu se poate pune între ceice au făcut se progreseze literatura română cu un pas, dar care prin aceea că a aflat o formă atrăgătoare pentru sentimente cunoscute tuturor, a devenit foarte popular și este încă la ordinea zilei.

Mai trebuie să amintim încă pe Ion Gorun (pseudonimul lui Al. Hodoș), care și-a adunat poeziile sub titlul „Câteva versuri” și proza în volumul „Alb și negru”. Ar fi fost poate mai potrivit titlul „Negru și alb”, pentru că neagră e culoarea, în care vede autorul lumea. Dacă cu toate acestea răzvrătirea sa contra celorce i-au pricinuit atâta durere și ura împotriva triumfătorilor nevrednici nu se revărsă în erupții lirice, ca la maestrul său Eminescu, aceasta se explică așa, că el n'a scris în vremea tinereții, ci după ce și-a lămurit filozofia vieții, după ce izolarea a învățat pe acest decepționat să știe ce înseamnă a renunța. Dar pentru toate operele sale e caracteristică o ironie amară, usturătoare, un sarcasm, care tradează pe omul

retras, și la el se observă încă lupta grea dintre cei patru păreți. Însă izolarea sa de lume aduce cu sine, că acestui stilist eminent îi lipsește totuși câteodată claritatea, fiindcă el înfățișează cetitorului rezultatul gândirii sale, iar nu și cauzele ei. Aceasta se întâmplă cu atât mai curând, cu cât limba sa lipsită de orice artificii curge ca izvorul cel limpede, încât omul trece ușor cu vederea adâncimea cugetării exprimate. — Soția lui Gorun, *Constanța Hodoș*, a scris o dramă în patru acte: „Aur”¹⁴, care — afară de unele scene puternice — e fără însemnătate și acțiunea îi e nemo-tivată.

Cu mult mai bună e drama istorică scrisă în versuri frumoase a lui A. Davila: „Vlaicu Vodă”, care a fost judecată fără dreptate cu atâta asprime de critică. În direcția aceasta cultivată slab a literaturii române trebuie să mai numim „Căni”, dramă în 4 acte de H. Gh. Lecca. Lecca e reprezentantul dramei moderne în România, cu toate acestea — prin o acțiune condusă bine, care însă lucrează asupra noastră foarte adesea numai prin mijloace externe — bucățiile sale ne fac să nu vedem lipsa de adâncime și de fond psihologic. — Aceasta se potrivește și pentru „Două drame țărănești” de Leonescu și Dușu-Dușescu, două drame a căror acțiune se petrece la țară și a căror eroi nu arată că sunt țărani români decât prin îmbrăcăminte.

NOUȚĂȚI.

Personal. Înaltpreaștința S. d. Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu* a sosit ieri, Duminică seara la reședință, venind din B. d. d. unde a conștuit ședințele reprezentanței fundației Gozadu.

Deputații din cler la sinodul arhiepiscopial pentru noul period de 3 ani (1906—1908) aleși Joi, în 23 Februarie v. sunt următorii: In cercul I. Sibiu: Dr. *Ilarion Pușcariu*, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc. In cercul II. Sălaj: Dr. *Ioan Stroia*, protoprezbiter. In cercul III. Sebeș: *Sergie Meșianu*, protoprezbiter. In cercul IV. Alba-Iulia: *Nicolau Ivan*, ases. conzistorial. In cercul V. Deva: *Ioan Papiu*, protoprezbiter. In cercul VI. Hațeg: *Titu V. Gheorghe*, protoprezbiter. In cercul VII. Ilia: *Iosif Morariu*, protoprezbiter. In cercul VIII. Geoagiu: *Vasile Domsa*, protoprezbiter. In cercul IX. Zarand: *Vasile Dămbian*, protoprezbiter. In cercul X. Câmpeni: *Romul Furdul*, protoprezbiter. In cercul XI. Turda: *Iovian Murășan*, protoprezbiter. In cercul XII. Cluj: Dr. *Eusebiu Roșca*, protosinodal, director seminarial. In cercul XIII. Solnoc: *Teodor Herman*, protoprezbiter. In cercul XIV. Bistrița: *Galacteon Șagău*, protoprezbiter. In cercul XV. Târnava: *Mateiu Voileanu*, ases. conzistorial. In cercul XVI. Sighișoara: *Demetrie Moldovan*, prot. In cercul XVII. Treiscaune: Dr. *Miron E. Cristea*, ases. conzistorial. In cercul XVIII. Brașov: *Vasile Voinea*, prot. In cercul XIX. Bran: *Ioan Droc*, prot. In cercul XX. Făgăraș: *Nicolae Borza*, protoprezbiter.

Promotțiuni. Sâmbăta trecută au fost promovați doctori în drept la universitatea din Cluj domnii *Chirion Bănda*, *Gheorghe Zaharie* și *Emil Pop*.

Conferența de Duminică după amiază, a domnului *Baptist Boiu*, a fost ascultată cu interes. Conferențiarul, după ce face o scurtă teorie despre ceea ce constituie ființa etnică a unui popor, se oprește asupra biografiei și activității lui *Martin Opitz*, scriitor german din prima jumătate a veacului al XVII (1597—1639). Arată importanța lui pentru literatura germană și pentru noi Români, mai ales în urma poemului „Zlatna, sau despre liniștea sufletească”. După ce spune între ce împrejurări a venit Opitz în Ardeal, la 1622, dă cuprinsul poemului, în traducere sau în rezumat și îl analizează, ca să încheie între aplauze bine meritate cu un vers foarte frumos al lui Opitz. Publicul n'a fost numeros, dar — firește — vina pentru aceasta n'o poartă conferențiarul.

Di Lucian Boleas, fost câțva timp membru intern al redacției „Poporul Român” din Budapesta ne înștiințează că începând cu ziua de 1 Martie n. nu mai face parte din redacția acestei foi.

Tudor cav. de Flondor. Înaltul ministru reg. ung. de interne a luat în înțelesul statutelor — spre știre concludul a dăruirii generale a *Reuniunii române de muzică din Sibiu*, prin care dl Tudor cav. de Flondor, mare proprietar în Rogojești (Bucovina) și deputat în camera imperială din Viena, e numit membru onorabil al reuniunii pentru meritele sale peterenul muzicii românești.

Din Agnita ni se scriu următoarele: „Reuniunea de înmormântare a femeilor române din Agnita” și-a ținut adunarea generală la 5 Febr. a. c. S'a cetit și examinat rațiociniul pe 1905 și a fost aprobat. S'a ales director, casar, controlor și membrele în comitetul de supraveghere pe noul period de 3 ani. S'au făcut în urmă propunerile următoare: Să se procure Album de broșări și țesături românești dela *Minerva Cosm*, recomandat de venerabilul conzistoriu arhiepiscopial, pentru reuniune. Membrele reuniunii să fie obligate în Duminică și sărbători peste vară a se îmbrăca curat românește. La cazuri de boale, fiecare membră din reuniune să fie obligată a cerceta cel puțin o dată pe săptămână la o mângâie cu ce va putea. Aceste propuneri s'au primit cu unanimitate. Agnita 15 Febr. 1906. *Ana Corfar*, președ. *Ioachim Părușu*, secretar.

Alegere de notar. Duminică în 4 Martie a. c. a fost alegerea de notar în comuna Aciuiu. Dintre 17 competenți au fost cădăți 4 și cu aclamațiune a fost ales dl *Ioan Pop*. S'a făcut alegerea aceasta spre binele și mulțămirea poporului, care acum de 3 ani tot nemulțămît a fost.

Di Dr. H. Cosmuța, medic superior al regimentului nr. 2 de călărași (staționat la Brașov), detașat de prezent la spitalul garnizoanei din Sibiu, a fost decorat din partea Maiestății Sale Impăratului-Rege cu *medalia cu coroană* (signum laudis) exprimându-i-se totodată și în scris preînalta recunoștință pentru devotamentul manifestat cu ocaziunea epidemiei tifusului, ce a grassat astă-toamnă în Sibiu. Medalia i-se va oferi mâine pe lângă obicinuitele ceremonii militare. Felicitările noastre distinsului medic devotat misiunii sale, căreia era pe aci să cadă jertfă, bolnăvindu-se în un timp.

Prințesa Elisabeta nevasta princ. Otto Windischgrätz și nepoata Maiestății Sale domnitorului nostru s'a supus Joia trecută unei operațiuni periculoase. De mai mult timp suferea de o boală de intestine, care în timpul din urmă deveni periculoasă. A fost silită să se supună unei operații, care a succedat foarte bine. Prințesa se simte acum mai bine.

† Gheorghe Tulvan, subjude reg., membru al comitetului opidan și membru al comitetului bisericei greco-orientale din Hațeg, după un morbo greu, s'a dat suflul în mâinile creatorului în 7 Martie 1906. st. n. în etate de 62 ani și în al 17-lea an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre odihnă eternă Vineri în 9 Martie 1906. st. n. la 3 ore p. m. după ritualul bisericei greco-orientale în cimitirul din Hațeg.

Reuniunea de înmormântare din Blaj își ține adunarea generală Duminică în 25 Februarie v. c. la orele 3 d. a. în localul casei române de acolo.

O vorbă a Regelui. Spune ziarul „Nagyvárad” că baronul Fejervary recomandase Monarhului pe baronul Banffy ca cel mai bun de a lua locul. Maiestatea Sa însă ar fi răspuns: „Lieber der Sultan, als Banffy!” El cunoaște Maiestatea Sa pe Banffy mai bine decum l'a cunoscut — coalitia!

Șepreșenii achitați. Nrul de ieri al „Tribunei” din Arad ne aduce știrea, cu tabla reg. de acolo a mântuit pe cei 43 de Șepreșeni, cari fuseseră învinuiți din partea procuraturii că ar fi înscenat vestita răsmiriță de acum trei ani. Hărnicia și dibăcia apărătorului adv. Dr. St. Pop a izbutit să-i mântuiască, afară de unul singur Mihail Saciu, căruia i s'a scăzut pedeapsa dela 9 luni robie la 6 luni temniță. Succesul acesta a stors lacrimi de bucurie din ochii țesților oameni nevinovați.

Pentru amatorii de colecțiuni. Câteva colecții complete din „*Voința*”, foaie săptămânală apărută în Bistrița (1903—4) se află de vânzare, cu prețul de 15 coroane o colecție legată la dl *Lucian Boleas*, *Budapest VII Izabella tér 3.*

Concert mare în Giurgiu. Societatea filarmonică „*Lina*” din Giurgiu, România, al cărei președinte e compatriotul nostru, domnul *N. Proc-Barcian*, va da mâine, Marti, la orele 8 și jumătate seara un mare concert, în sala ateneului din Giurgiu, sub patronajul doamnei și al domnului general *A. L. Copitanovici*. Programul concertului, trimis și nouă, e bogat și variat.

Izvor de petrol în Transilvania. Țara noastră bogată în tot felul de bunătăți se credea lipsită de acest produs al naturii. Se zice însă, că directorul institutului geologic din Pesta ar fi descoperit un izvor de petrol în apropierea băilor dela Basna. Cercetătorii spun, că toate semnele externe dovedesc o cantitate considerabilă de petrol, care s'ar afla la o adâncime de vreo 500 metrii. Ministerul a pus unui întreprinzător la dispoziție suma de 100 mii coroane pentru exploatare. Și dacă exploatarea va avea succes țara noastră va putea înșira în rândul darurilor naturii un nou dar, de care nu se pot bucura multe state.

Scolariul e măgar. Un învățător, care distinsese pe unul din elevii săi cu titlul de „măgar”, a avut să umble și pe la judecată pe urma acestei „nesocotite vătămări de onoare”. Învățătorul scrisese adecă în caetul elevului la sfârșitul unei lucrări mizerabile: „scolarul e măgar”. Tata copilului s'a indignat grozav și a pârât pe învățător pentru „vătămare de onoare”. Judecătoria însă a respins acuza zicând, că astfel de expresii din partea învățătorului față de elevul său nu se pot considera ca vătămări de onoare.

Învățător lădat. Ni-se scrie că ministrul reg. ung. de agricultură Dr. Feilitzsch în 12 Februarie a. c. prin nr. 18192 și-a exprimat mulțămite față de harnicul învățător *Ioan Manica* din Buzd, care în calitate de raportor ministerial — cu cea mai mare punctualitate, zel și pricepere specială și-a împlinit în cursul anului 1905 chemarea, pentru ce i s'a dat act de distincție din partea dlui ministru.

Sinucidere din cauza uricuniei. În zilele trecute a fost scos din lacul parcul orașului Graz cadavru unei fete de vr'o 20 ani, care dispăruse înainte cu câteva săptămâni. Fata era foarte urâtă. Întrebuințase niște alifii, ca să-și curețe fața, dar aceste i-au stricat-o și mai mult. Atunci fata a pus gând de moarte. S'a îmbrăcat în haine de sărbătoare și s'a aruncat în lac. Lacul peste noapte a înghețat și așa numai acum au putut-o afla, după ce gheața s'a topit.

Mireasă fugită. În comuna Bava-niște din comit. Timiș s'a întâmplat această fugă romantică. În ziua lăsatului de post s'a cununat acolo o tină răpăche de țărani. Pe la miezul nopții mireasa s'a retras, ca să se îmbrace în haine de nevastă conform obiceiului de pe acolo. După o așteptare îndelungată oaspeților le-a bătut la ochi lipsa miresii. Au pornit s'o caute, dar mireasa dispăruse cu un fecior dintre nuntași. Momentan s'a știut că mireasa a fugit cu feciorul cu care tractase dragoste îndelungată. Părinții o siliseră însă să se mărite după altul. După patru zile de abia i-au aflat. S'a încins bătaie între ei, iar feciorul răpitor a fost rănit de moarte. Mireasa în vâlmășală a scăpat din nou.

Mulțămite publică. Dela producțiunea aranjată de tinerimea din Agnita la 5/II. a. c. pentru înmulțirea bibliotecii populare a rămas un profit net de 8 cor., lângă care un ofert de 1 cor. 20 fl. dela dl paroh din Coveș, *George Borza* și dela dl inv. *A. Bărsan*, tot de acolo 1 cor., căror li-se exprimă mulțămite pe această cale. Agnita 15 Febr. 1906. *Andrei Prunea*, sassar.

La fondul de 20 fileri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare s'au mai făcut următoarele dăruiri: Dr. *Lucian Borgia*, adv., *Alexandru Simonescu*, cand. de adv., *Emil Borgia*, funcț. la „*Transilvania*”, Dr. *Enea Papiu*, cand. de adv., Dr. *Vasile Dan*, adv., *Ioan Șut*, protocolist-exped. consist., *Ioan Rebeca*, funcț. la „*Albina*”, fiecare câte 20 fileri *Elenița Șut* 10 fileri, *Iosif Barbu*, restaurator, 6 coroane, *Ioan P. Popidan*, măsar, *Ioan Părău*, croitor, *Iuliu Salamon*, măsar, fiecare câte 1 cor., *Ioan Tatu*, paroh, (Tichindeal) 40 fileri, *Ioan Ienciu*, cantor, (Tichindeal), *Teodor Moldovan*, măestru cismar, ambii câte 20 fileri și *Vic. Tordășianu*, 10 fileri.

Milioane de dame alese privesc de cel mai bun cosmetic *Crema Margit* a lui *Földes*, care e cu totul nestricăcioasă și nu conține nici mercuriu nici plumb. Damele sunt încântate de efectul acestei creme, deoarece ea nu numai curăță, face luciu și moale obrazul, dar îl și întinerește și-i dă culoare albă și delicată. Având părți constitutive cu putere de a întări și ameliora, este folosită și ca articol igienic. Scutește obrazul contra soarelui și vântului. Crema aceasta recunoscută ca cea mai bună se capătă în toate farmaciile. A se feri însă de imitații. Cu posta trimite C. Földes, farmacist în Arad.

Cine mă scapă definitiv de durerile astmatice și reumatice? Până de prezent acestei întrebări singur dl *Müller Albert* (Budapesta, Vadász u. nr. 42/V. a fost în stare să răspundă, deoarece rezultatul ce l-a ajuns prin crucea sa dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967 este aproape de necrezut, pentru ceea ce din partea bolnavilor reînșănătoși primește multe mulțămite. O astfel de scrisoare i-a adresat de ex. cu ocaziunea Anului-nou Feit *János* din Biserica-albă: Preaestimate dl *Müller*! Prind peana, ca să-ți exprim cele mai ferbinți mulțămite pentru crucea R. B. nr. 86967 ce ai inventat, pentru că eu prin folosirea aceleia m'am vindecat pe deplin de durerile reumatice ce mă chinuiau de 5 ani. Într'un timp zăceam în pat și nu mă puteam nici mișca; acum însă nu sunt silit să păzesc patul. Cu toată stima: Feit *János*.

Teatru orășenesc.

Luni (12 Martie n.): *Sherlock Holmes*, comedie în 4 acte, de A. Bozenhard.

Marti (13 Martie n.): „*Der Helfer*”, dramă în 4 acte, de Felix Philipp.

rea statutelor spre aprobare, pe baza căroră apoi vor putea funcționa reuniunile și mai departe, conzistorul arhiepiscopial spre a evita după posibilitate amestecul statului în școalele noastre confesionale, a schimbat sistemul reuniunilor cu cel al conferențelor, prevăzute în „statutul organic” și cari astfel pot funcționa fără altă specială încuviințare a guvernului.

Cu ocaziunea acestei schimbări, averile fostelor reuniuni învățătoresci au trecut spre administrare în mâinile conzistoriului arhiepiscopial din Sibiu. Ce s'au făcut și respective cum se administrează acești bani, adunați cu multă trudă din sudoarea bieților învățători, dacă nu toți învățătorii, apoi aproape toți nu știu nimica.

În conferențele învățătoresci, domnii comisari nu au făcut nici o amintire despre aceste averi și asta, bine înțeles, pentru că nu aveau însărcinarea pentru așa ceva.

În bibliotecile fostelor reuniuni cărțile, deși nu de multă și mare valoare, dar la tot cazul de mult folos pentru noi, stau sub lăcat spre hrana moliilor, până când ar putea fi folosite cu mult succes, dacă nu de toți, apoi cel puțin de o mare parte a învățătorilor, întru înmulțirea cunoștințelor lor. Modestele salarii învățătoresci și traiul greu al vieții la foarte puțin le permite a-și cumpăra cărți, pe când spiritul timpului în continuu pretinde înmulțirea cunoștințelor.

Iată două puncte asupra cărora m'am pus a atrage atențiunea, atât a organelor noastre superioare școlare, cât și a colegilor învățători, rugându-i ca expunându și cât mai mulți părerile lor, să aflăm calea pe care am putea ajunge. ca să ne folosim mai cu succes de rodul muncii noastre.

Cu ocaziunea unei conveniri, vre-o 30—40 învățători din fosta reuniune, azi cercul conferențiar al Brașovului, a discutat aceste două chestiuni, alegând o comisiune de 4 membrii, care cu ocaziunea proximelor conferențe să prezinte niște propuneri concrete, atât asupra bibliotecii, cât și asupra fondului fostei reuniuni. Că ce propuneri va prezenta această comisiune, vom vedea la timpul său, dar părerea mea ar fi următoarea:

1. Prea Ven. Conzistor arhiepiscopial să fie rugat a pune la dispoziția învățătorilor bibliotecile fostelor reuniuni, sub numirea de „Biblioteca cercului conferențiar respectiv”, iar cât privește înmulțirea acelor biblioteci, cu ocaziunea tinerii conferențelor să se aranjeze petreceri cu producțiuni și venitul acestor petreceri să fie destinat pentru înmulțirea bibliotecilor.

2. În modul acesta vom avea două câștiguri, unul moral și altul material. Conferențele noastre vor primi un timbru mai sărbătoresc și vor fi educative și pentru poporul, unde se țin ele.

3. Încât privește fondurile fostelor reuniuni, acele să se contopească în unul singur, din care să se ajute fiii de învățători săraci, dar talentați cari studiază școalele mai înalte, ori eventual să se ajute învățătorii lipsiți.

Ba nici aceea nu ar fi rău, dacă o parte a intereselor acestui fond general s'ar întrebuința la edarea unui organ pedagogic, care să se dea învățătorilor cu preț redus, căci totuși e regretabil, că atât învățătorii nu pot susține un organ, care să ne apere interesele și în care să ne spunem părerile și păsurile noastre.

Toate tagmele și societățile mai de valoare își au organele lor de publicitate, cari în fața marelui public apără interesele lor. Oare numai noi să nu putem face aceasta?

Ori cum ar fi însă, dar banii adunați de noi și dela noi, să ne fie întrebuințați în folosul nostru. Și așa la distribuirea de favoruri nu prea suntem băgați în seamă, cel puțin munca noastră să ne fie de folos.

Cei cari ar avea alte părerii în privința asta, foarte bine fac dacă le spun și dășii, pentru că alegând pe cea mai bună, în unire să putem ajunge la un rezultat cât mai salutar.

A. Boldor.

Oficială.

Conzistorul așteaptă imediată restituire a cutelor dela parohii, cari le-au primit.

Posta redacției.

N. Foișor, *Cucurești*. Te rog să trimiți cât mai în grabă și „Memoriul I”, căci astfel ce să pot face?

I. P.

Ad. nr. 91/906.

(52) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de parohi a parohiilor de clasa a treia din comunele: 1. Cărstău și 2. Peștera se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt cele fasionale în coala B., a fiecărei parohii, pentru întregirea dotațiunii preoțesti.

Competenții au să își trimită rugărilor instruite în înțelesul normelor din vigoare, în termenul deschis oficiului protoprezbiterial al tractului zarand și cu 8 zile înainte de alegere au să se prezenteze în biserică pentru a cânta respective a celebră și cuvântă.

În conțelegere cu comitetele parohiale. Brad, la 3 Februarie 1096.
Oficiul protoprezbiterial gr. or. al Zandrului.

Vasile Damian
protoprezbiter.

[58] 2—2

Edict de licitație.

Comuna bisericească gr. orient. din **Reciu**, pretura Mercurei, predă în licitație publică minuendă la oficiul parohial gr. or. în 22 Martie a. c. st. n. 10 ore a. m.

zidirea unui edificiu școlar.

Prețul strigării e preliminar cu 4000 cor., o mare parte a materialului o pune comuna bisericească la dispoziție. Oferte în scris provăzute cu vadiul de 10% se primesc din partea comitetului parohial până imediat la începerea licitațiunii verbale. Comitetul își susține dreptul de alegere între cei 3 minus-oferenți.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de zidire stau la vedere publică la oficiul parohial gr. or. din loc.

Reciu (p. u. Szászorbó), în 4 Martie 1906.

Comitetul parohial.

Atențiune!**50.000 părechi de ghet.****4 părechi de ghet cu numai fl. 3 25**

se vând intrucat ajunge depositul, în urma cumpărării unei mari cantități de ghet, cu prețul bagatel de mai sus. 1 păreche de ghet cu șireturi pentru domni și 1 păreche pentru dame, de piele brună ori neagră, prima calitate, galoșate, cu talpă bine bătută cu cuie, apoi 1 păreche de ghet de modă pentru domni și 1 păreche pentru dame, cu paspoal foarte elegant, fasonul cel mai nou de vară, foarte draguți și ușori. Toate 4 părechele costă numai 3 fl. 25 cr. și se pot procura cu ramburs sau trimițându se banii înainte de la

S. Urbach, Schuh-Export, Krakau 54/K.
Schimbul este admis; dacă nu convine se retrimite banii, astfel că ori-ce risc este eschis cu desevășire.

La **Librăria arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare

ilustrate cu catedrala

ortodoxă română din Sibiu. Prețul unei bu căți 6 fileri, colorate 10 fileri.

Sboar'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romantă pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1.50, porto 10 fil. Se capătă la **Librăria arhid.**

* T. Popovici *

12 CÂNTECE DE ȘCOLĂ

pentru 2 și 3 voci

CUPRINSUL:

Caetl I, pentru 2 și 3 voci egale: 1. Rugăciune. 2. Cântec de primăvară. 3. Codrule frate de cruce. 4. Carul cu boi. 5. Ziua a apus. 6. Fetele casnice. 7. Tiganca. 8. Sunt fecior sdravén. 9. Eu mă duc codrul ră-mâne. 10. Imn ocasional. 11. Patru păstori. 12. Cântec la sf. Nicolae. Caetl II: Cântec pe 2 voci: 1. Rugăciune. 2. In cireșar. 3. Cântec de primăvară. 4. Imnul unirii. 5. Marș vânătoresc. 6. Astăzi sîcriul. — Cântec pe trei voci: 7. Strugurel bătut de pîtră. 8. Cucule pînă galbenă. 9. Vivat țera mea. 10. Imnul poporal. 11. Hora ostașilor. 12. Colindă.

PREȚUL fie-cărui caet 50 fil., plus 10 fileri porto

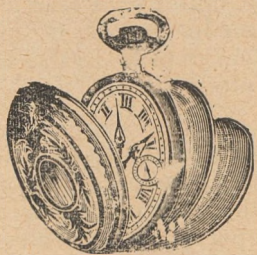
Editura **Librăriei arhidiecezane din Sibiu-Nagyszeben**

In „Biblioteca băncilor române” a apărut

Băncile române

din Transilvania și Ungaria

de **Constantin Popp**, funcționar la centrala „Albinei”, Sibiu. — Se pôte procura de la **Librăria arhidiecezană din Sibiu** cu prețul de 50 fileri.

Cea mai mare invențiune

a noului secol
costă numai

fl. 2-55.

E vorba de orologiul de buzunar remontoar de nichel marca „System Roskopf Patent”, cu arătător de secunde, a se trage la 36 ore, lucitor, cu mers regulat și garanție pe 3 ani. (Un lanț de orologiu elegant și 5 juvaerice se adaugă gratis). (275) 18—20

In cas de neconveniență banii se dau înapoi, deci ori-ce risc este eschis. Trimite cu ramburs sau după primirea sumei

M. J. HOLZER

Mare deposit de orologe și aurării, Krakau Oesterr. Dietelsg. 73 și St. Sebastiang. 26.

Liferantul funcționarilor de stat ces. reg.

Lista prețurilor dela orologe și aurării gratis și franco.

Agenți se caută.

Asemenea inserate sunt imitațiuni.

Comandându-se 10 orologe de buzunar unul în cînste

Multe milioane de dame alese
folosesc universal renumita

CREMĂ MARGITa lui **Földes**

care e

fără unsoare, nestricăcioasă
și care imediat înfrumusețează.

Scutită prin lege.

Efect grabnic și sigur.

Crema Margit a lui Földes e un mijloc nestricăcios, de efect grabnic și sigur contra pișturilor, petelor de ficat, carilor de piele, și altor necurătenii ale pielii. — Cele mai alese dame din lume folosesc Crema Margit și sunt încântate de efectul ei neîntrecut și miraculos. — După întrebuințarea unui borcan fiecare se poate convinge despre aceasta. A se feri de imitații!

PREȚUL unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor., Săpunul Margit 70 fil., Pudra Margit 120 cor., Apa Margit pentru obraz 1 cor., Pasta de dinți Margit 1 cor.

Producător:

Clemens v. FÖLDES

farmacist în ARAD.

Comande dela 6 cor. se efectuează franco.

In Sibiu se capătă în farmaciile: Fabritius Guidó, Meltzer Gusztáv, Molnár J. C., Müller Károly și Rummier Ervin; în drogeria Mor-scher Károly și parfumeria Meltzer

Prin **Librăria arhidiecezană din Sibiu** se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 2740 cor., foarte fine 3920 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 2740 cor., fine 3920 cor., foarte fine 4840 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 3920 cor., fine 4840 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 4840 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 6720 cor., fine 8960 cor., foarte fine 11760 cor.

Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăsă: mărimea 72/114 cm 12880 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăsă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**

La **Librăria Tipografiei arhidiecezane din Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rânduiala Utreniei — Ciasul dintău, al doilea și al șeselea. — Rânduiala Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduiala Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slujba sfintei cuminecturi. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduiala Sinaxariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă peste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinaxariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangheliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

Cărți bisericești.

ACAFISTUL prea s. Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1.70, legătură mai frumoasă în piele roșie cor. 3.20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5.20 peluche 7.70

AGHIAZMATAR, broș. 4—

APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie .900, broș. cor. 7, leg. în piele neagră cor. 9.50, leg. în piele roșie cor. 11.50, ediție de lux broș. 8—

(se lăgă conform dorinței comandatorului).

BIBLIA ILUSTRATĂ, litere cirile, Testamentul vechiu și nou, nelegată cor. 10, legată . . . 20—

CAZANIA, cu litere latine, broș. 6, leg. 10—

CHIRIACODROMION, neleg. cor. 12, legat 16—

EVANGELIE, cu litere cirile, neleg. cor. 12, leg. cor. 20, fin legată cor. 33, în catifea roșie 112—

EVANGELIE, cu litere latine, legată cor. 20, fin legată . . 33—

EVHOLOGIU, cu lit. lat. (Molit velnic), broș. cor. 8.80, legat 12 40

HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cirile, leg. 4—

LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur 1—

LITURGILE sf. pâr. Ioan Crisostom, Vasile cel mare și Grigorie Teologul, broș. cor. 6, legat în pânză neagră cor. 8, fin broș. cor. 8, legat în piele 9—

MINEILE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vind și în tomuri singuratic 1 volum broș. cor. 11, legat 14 50

MOLITVELNICUL BOGAT, ciril, neleg. cor. 3.60, leg. cor. 5, fin legat 6—

OCTOICH MARE, ciril, neleg. cor. 20, legat 26—

OCTOICH MARE, latin, nelegat cor. 22, legat 27—

OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1.60, în piele roșie cu copcii cor. 3.20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5.20, legături mai fine la comandă.

OROLOGIUL CEL MARE, ciaslov bogat, cu lit. lat. broș. 24, leg. 34—

CIASLOV (orologion), lit. latine, broș. cor. 2, leg. în pânză 2.40, legat în piele roșie cu copcii 4—

PARACLISUL, Acaftistul și vieța sf. mare mucenic Dimitrie . . 1.50

PENTICOSTARIU, ciril, nelegat cor. 12, legat 16—

PENTICOSTARIU, latin, broș. cor. 8.80, legat 12.40

PSALTIREA, cu litere latine, broș. cor. 5.50, legată 9—

PSALTIREA, cu lit. latine, format mic, broș. 1.20, legată . . 3.20

RĖNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cirile, legată 10—

RĖNDUIALA LA SFINTIREA BISERICILOR, cir., neleg. cor. 3, leg. 4—

TĂLCUL EVANGELIILOR, cir. broșurat 2—

TRIODUL CU STRAJNICUL, ciril, neleg. cor. 24, legat . . 34—

TRIODUL, latin, broș. cor. 22, leg. 27—

Se pot procura de la

Libraria arhidiecezana.